

BALANS VAN DE DIALOOG
(concept)
PS2002REG13b

Ontwikkeling nieuw Streekplan
Provincie Utrecht 2005 - 2015

Impressies van bijeenkomsten, gehouden met mede-overheden,
maatschappelijke organisaties en inwoners van de provincie
Utrecht

juni 2002

Voorwoord

Balans van de dialoog

Het huidige streekplan loopt tot 2005. Daarom is de provincie Utrecht nu bezig met de ontwikkeling van een nieuw streekplan (2005-2015). Een streekplan geeft in hoofdlijnen het ruimtelijk beleid weer. Of anders gezegd: Waar gaan we bouwen? Waar beschermen we de natuur? Waar willen we recreëren? Waar worden mogelijk wegen aangelegd? In het streekplan worden de verschillende ruimtelijke functies afgewogen en keuzes bepaald. Ook worden bestemmings- en bouwplannen van gemeenten aan het streekplan getoetst. Het nieuwe streekplan komt op interactieve wijze tot stand. Er is tijdens deze 'dialoofase' nauw samengewerkt met gemeenten en maatschappelijke organisaties. Ook zijn er publieksdebatten georganiseerd, zodat ook de inwoners van de provincie Utrecht mee konden praten over de inrichting van de ruimte. Van al deze bijeenkomsten zijn impressies gemaakt en vervolgens bewerkt voor dit boekje: 'Balans van de dialoog'.

'Ruimtelijke keuzes op hoofdlijnen'

De provincie Utrecht is natuurlijk al helemaal ingericht, maar er doen zich steeds veranderingen voor. De provincie heeft als taak hier sturing aan te geven. Dat betekent dat er keuzes gemaakt moeten worden. In het kader van de ontwikkeling van het nieuwe Streekplan Provincie Utrecht 2005 – 2015 is door gedeputeerde staten de nota 'Ruimtelijke keuzes op hoofdlijnen' (Keuzenota) voorlopig vastgesteld. De Keuzenota richt zich onder meer op de thema's: woningbouw, ruimte voor water, infrastructuur en bereikbaarheid, impulsen voor een vitaal landelijk gebied, rol van de landbouw, etc. Bij het opstellen van die nota is goed gebruik gemaakt van alle inzichten die de provincie gekregen heeft van mede-overheden en maatschappelijke organisaties tijdens het interactieve proces (dialoofase). De publieksdebatten vormde vooral een bron van inspiratie. Provinciale staten (PS) zullen de nota 'Ruimtelijke keuzes op hoofdlijnen' op 17 juni 2002 vaststellen. De Keuzenota is geen compleet verhaal, maar richt zich op de 'krenten in de pap'. In het ontwerp-streekplan komen nog vele andere onderwerpen aan de orde. Dit ontwerp-streekplan wordt in de tweede helft van 2002 voorbereid.

Impressie bijeenkomst nieuw streekplan provincie Utrecht streekplangebied stadsgewest Amersfoort (4 februari 2002)

Aanwezigen:

Voorzitter: dhr. Papa (B&AGroep); *Amersfoort:* dhr. Jonkman (wethouder), dhr. Offereins; *Baarn:* dhr. Lieberweth (wethouder), dhr. Van Dijken; *Bunschoten:* dhr. Huijgen (wethouder), dhr. Cornelissen; *Eemnes:* mw. Aarsen-Wolters (wethouder), dhr. De Jong; *Leusden:* dhr. Gaillard (wethouder), dhr. Duinsbergen; *Soest:* dhr. Krol (wethouder), hr. Kuik; *Woudenberg:* dhr. Zandbergen (wethouder), mv. Kuperus; *Gewest Eemland:* dhr. Groen (voorzitter gewest Eemland), mw. Hindriks; *Provincie Utrecht:* dhr. Streng (gedeputeerde), dhr. Van Bergen (gedeputeerde), dhr. Rademaker, dhr. Versloot, mw. Creemer, mw. Tuinman, mw. Van Dooremaal.

Het begin

Er wordt gestart met een toelichting van de kant van de provincie. Onder andere het proces rond het streekplan, de planning en de relatie met het Kaderwetgebied en de strategische gebiedsperspectieven komen aan de orde. Vervolgens geven de gemeentelijke vertegenwoordigers via een aantal statements aan welke onderwerpen zij voor hun gemeenten in het streekplan van belang vinden. Hierna volgt een discussie, waarvan een impressie wordt gegeven.

Ruimtelijke Visie Eemland

In het gewest Eemland hebben de gemeenten een gezamenlijke visie opgesteld, Ruimtelijke Visie Eemland 2000-2010 / 2015-2025 / 2030 (kortweg Visie Lörzing, naar de auteur). Deze visie is voor alle gemeenten een duidelijk vertrekpunt, zo blijkt uit het individuele rondje statements per gemeente en in de discussie. In de visie heeft iedere gemeente een eigen functie en plek in het geheel van het gewest. In de visie is een verstedelijkingsbeeld geschetst. Er is na Vathorst geen ambitie meer voor grootschalige verstedelijking in Eemland. De kwaliteit van het gebied, de groene mal, wordt gekoesterd. Er komt nog een visie van Eemland op het landelijk gebied. Het gewest vindt de visie een belangrijke bouwsteen voor het streekplan.

Het gewest vindt het belangrijk dat het rijk lagere overheden en gebieden in het kader van de Vijfde Nota RO zoveel mogelijk beleidsvrijheid gunt. Het gewest pleit ervoor om zich daarvoor samen met de provincie sterk te maken.

Verstedelijking

Na 2015 ligt er in Eemland geen grootschalige verstedelijking in het verschiet. De inschatting is dat 75% van de autonome groei elders opgevangen zal moeten worden. Gesteld wordt dat nu reeds geanticipeerd moet worden op deze situatie en niet pas rond 2015. Geduid wordt op de Oostflankstudie, waarin de as Almere-Amersfoort wordt genoemd. Deze is ook te vinden in de Visie Lörzing. Deze as zal de genoemde opvangfunctie moeten krijgen. Dit zal gepaard moeten gaan met de nodige infrastructuur om een compleet verstedelijkingspakket ter tafel te krijgen. Bovendien maakt Amersfoort deel uit van de Deltametropool en is dat dus een mooie invulling.

Daarom moet de provincie zich nu niet alleen sterk maken voor Utrecht-Almere, maar ook voor Amersfoort-Almere. Wat betreft Rijnenburg is de boodschap in dit licht gezien 'bezint eer ge begint'. Biedt de as Amersfoort-Almere niet meer perspectief? Overigens hoeft deze as van Amersfoort niet per se via Bunschoten of Nijkerk (zoals in de Oostflankstudie staat), maar is een aansluiting op Utrecht-Almere via het oude land ook goed. Bijzonder is in dit verband ook de relatie met de provincie Gelderland (o.a. Nijkerk).

Van de kant van de provincie wordt duidelijk gemaakt dat Rijnenburg (bestuurlijk) een voldongen feit is. Het was al een reservelocatie in het huidige streekplan, het ligt in het stadsgewest en er is al een gemeentelijke herindeling voor uitgevoerd.

Voor Eemnes is het strategisch gebiedsperspectief Blaricum-Eemnes-Laren (BEL) van belang. Hierin wordt voor Eemnes een bescheiden taakstelling woningbouw voorgestaan, ook in verband met de ligging aan de as Utrecht-Almere.

Capaciteit bestaande bebouwing/inbreiding

Inbreiding en herstructurering is een belangrijk onderwerp om zorgvuldig met de ruimte om te gaan. Dit speelt vooral in Amersfoort. Men is er serieus mee bezig, maar stuit wel op problemen. De binnenstedelijke capaciteit wordt niet hoog ingeschat. De 50% uit de Vijfde Nota wordt volstrekt irreëel gevonden. Dat geldt zeker als de bebouwingsgrens van 1996 wordt aangehouden. De anderen sluiten zich daarbij aan. De 1/3 uit de provinciale nota 'Op weg naar een nieuw streekplan' acht men ook niet haalbaar. Bovendien is herstructurering erg duur. Kan de provincie hiervoor in de faciliterende zin iets betekenen? De provincie stelt dat realistisch met (de begrenzing) van bestaand bebouwd gebied moet worden omgegaan.

Overigens zijn de tijden allang voorbij dat iedere gemeente zijn eigen voorzieningen moet hebben. Een goed voorbeeld daartoe vormt de ontwikkeling van het bedrijventerrein in Amersfoort. Dit terrein heeft nadrukkelijk ook een opvangfunctie voor bedrijven uit de overige gewestgemeenten.

Bouwen buiten de bundelingsgebieden

Wat kan er nog gebouwd worden in de gebieden buiten de zgn. bundelingsgebieden verstedelijking uit de Vijfde Nota? Er bestaat een mogelijkheid om buiten de bundelingsgebieden over te gaan tot aanwijzing van regionale opvangkernen. Dit zou bijvoorbeeld een mogelijkheid kunnen zijn voor een gemeente met een ambitieus bouwprogramma, zoals Bunschoten. Bunschoten zou na Vathorst een rol kunnen spelen.

Wonen komt ook nog terug bij de Heuvelrug-gemeentes via omgekeerde integratie bij zorginstellingen in de vorm van een woonwijk ter plekke.

Hoe zit dat met de kleine kernen? Diverse kleinere gemeenten wensen toch wel wat uitbreidingsmogelijkheden ten behoeve van de leefbaarheid en sociale cohesie in die kernen. Er ontstaat bij dit onderwerp de discussie hoe ver je daarmee moet gaan. Is uitbreiding echt de oplossing voor de leefbaarheid in de kleine kernen of moet je aan andere maatregelen denken? Voor specifieke gemeenschappen (zoals Achterveld) is enige uitbreiding essentieel, in andere gevallen moet je 'wonen zonder voorzieningen' gewoon accepteren, zo wordt gesteld. Tien woningen erbij houdt de laatste school niet in stand. Wel pleit men voor flexibele contouren ten bate van de kleine kernen.

Vitaal platteland

Al gauw komen we met dit onderwerp op vitaal platteland. De kwaliteit van het buitengebied wordt gekoesterd. Men heeft niet de illusie dat de landbouw in de huidige vorm in stand kan blijven. Wel moet er ruimte zijn voor de goed renderende bedrijven. Het onderscheid tussen landbouwkerngebieden (primaat landbouw) en verwevingsgebieden spreekt aan.

Ten behoeve van de vitaliteit van het buitengebied zouden er planologisch meer mogelijkheden moeten kunnen komen voor bepaalde typen activiteiten in het buitengebied, vaak gerelateerd aan vrijkomende agrarische gebouwen. Te denken valt aan woonfunctie, woonzorgcombinaties, crèches. Men is over het algemeen een voorstander van een ruimhartiger toepassing van de ruimte voor ruimte-regeling. Een woning per kavel en een enorme reductie van gebouwen ('rood') spreekt aan. Dit voorkomt ook een wildgroei van ongewenste activiteiten (gribus).

Rood voor groen in de vorm van landgoederen en buitenplaatsen komt ook aan de orde. Behalve in de open gebieden is hier wel draagvlak voor. Men wil aansluiten op bestaande natuur, maar ook wordt gedacht aan mogelijkheden in de groene stadsrand van Amersfoort.

Aandacht wordt gevraagd voor de afstemming met de reconstructie.

Infrastructuur en bereikbaarheid

Op het gebied van infrastructuur ziet men kansen voor het openbaar vervoer in de vorm van Randstadspoor en binnenstedelijk openbaar vervoer (i.c. Amersfoort). De kleinere gemeenten hebben er moeite mee dat buslijnen worden opgeheven. Eemnes ziet mogelijkheden bij de aanleg van de HOV-lijn Utrecht-Almere.

Terugdringen van mobiliteit in de regio is een wens, maar moeilijk uitvoerbaar. Bovendien is de regio gebaat bij capaciteitsvergroting op de autosnelwegen, iets wat men niet in de hand heeft. Allen zijn het erover eens dat lagere overheden weinig invloed op infrastructuur hebben. Gezamenlijk moet het 'betonnen MIT' doorbroken worden.

Vrijwaringszones rond infrastructuur zijn lastig. Amersfoort ervaart dit bijvoorbeeld op het spoorwegemplacement.

Multimodale knooppunten zijn 'in'. Toch wenst men daarin niet te ver te gaan. Zo wordt het knooppunt Hoevelaken aangemerkt als multimodaal overslagpunt, terwijl de potenties voor de ontwikkeling van een bedrijventerrein hier groot zijn.

Ten slotte

Er komt een tweede ronde met de gemeenten. De provincie heeft de eerste ronde vooral geluisterd. In de tweede ronde presenteert de provincie de ontwerpnota 'ruimtelijke keuzes op hoofdlijnen' en kunnen de gemeenten hierop reageren.

Impressie bijeenkomst nieuw streekplan provincie Utrecht streekplandeelgebied West-Utrecht (18 februari 2002)

Aanwezigen:

Voorzitter: dhr. Papa (B&A Groep); *Abcoude:* mw. Van der Most-de Ridder (burgemeester), dhr. Van de Vliert; *Breukelen:* dhr. Streng (wethouder), dhr. Eyck; *Loenen:* dhr. Wijnschenk (wethouder), mw. Tool; *Lopik:* dhr. Hanning; *Montfoort:* mw. Van Dijk (wethouder), dhr. Wagenvoort; *Oudewater:* dhr. Knol (wethouder); *De Ronde Venen:* dhr. Stapel, dhr. De Vries, mw. Geurlink; *Woerden:* mw. Verburg (wethouder), dhr. Vermeulen; *BRU:* dhr. Lith, dhr. De Lang; *Provincie Utrecht:* dhr. Streng (gedeputeerde), dhr. Van Bergen (gedeputeerde), dhr. Rademaker, dhr. Versloot, mw. Creemer, mw. Tuinman, mw. Van Dooremaal.

Het begin

Er wordt gestart met een toelichting van de kant van de provincie. Onder andere het proces rond het streekplan, de planning en de relatie met het Bestuur Regio Utrecht en het Regionaal Structuur Plan en de strategische gebiedsperspectieven komen aan de orde. Vervolgens geven de gemeenten via een aantal statements aan welke zaken zij voor hun gemeenten in het streekplan van belang vinden. Hierna volgt een discussie, waarvan een impressie wordt gegeven.

Vitaliteit kernen

De meeste gemeenten pleiten voor beperkte uitbreidingsmogelijkheden / verruiming van de rode contour bij de kernen. Een gemeente als Oudewater kan voor de komende streekplanperiode uit de voeten met de huidige contouren, mits uitplaatsing van bedrijvigheid mogelijk is. Grootschalige verstedelijking van het Groene Hart is gezien de waarden van het gebied en de aanduiding als Nationaal landschap niet gewenst.

De gewenste mate van uitbreiding verschilt per gemeente. Sommigen gaan uit van 'beperkte afrondende bebouwing', anderen willen het inwonertal stabiel houden. Dit ook opgenomen in de SGP's de Groene Driehoek (Montfoort, Oudewater Lopik) en het Vecht- en Plassengebied (Breukelen, Abcoude, Loenen). Een aantal gemeenten wil bij uitbreidingen vooral bouwen voor specifieke groepen, zoals jongeren en ouderen, die anders nauwelijks kansen hebben op de huidige woningmarkt. Verder vragen veel gemeenten ruimere mogelijkheden om mensen die op een of andere wijze aan een kern zijn verbonden, voorrang te geven op de woningmarkt.

Inbreidingen zijn vaak kostbaar omdat aan deze locaties vaak specifieke problemen verbonden zijn. Daarbij komt nog eens dat deze locaties vaak particulier bezit zijn, waardoor er minder sturingsmogelijkheden zijn.

De gemeenten hopen dat de uitbreidingen een bijdrage leveren aan het voorzieningenniveau, zoals sportclubs, bibliotheek en zwembaden. De meeste gemeenten realiseren zich dat de beperkte uitbreidingen de schaalvergroting in detailhandel niet kunnen bijhouden en meer samenwerking nodig is. Hierop voortbordurend willen de gemeenten in de Groene Driehoek (Montfoort, Oudewater en Lopik) graag een regionaal bedrijventerrein ten noorden van A12 ontwikkelen, met een gemeenschappelijke exploitatie.

Positie van Woerden

Woerden ziet voor zichzelf mogelijk een beperkte opvangfuncties met betrekking tot wonen voor de regio ten zuiden van Woerden weggelegd. Dit zal niet binnen de huidige contouren kunnen plaatsvinden, omdat de ruimte binnen de contouren nodig is om de behoefte van de kern Woerden zelf op te vangen. De gemeente geeft aan dat de gebrekkige ontsluiting van Woerden de ontwikkeling van Woerden sterk belemmert.

Toekomstperspectief van de landbouw en het landelijk gebied

In de veenweidegebieden staat het toekomstperspectief voor de landbouw onder druk. De gemeenten kunnen zich op hoofdlijnen vinden in de aanduiding van de Lopikerwaard als landbouwkerngebied en De Venen als verwevingsgebied. Voor de zonering van het landelijk gebied zal dit nog gedetailleerder worden uitgewerkt, waarbij het plan 'De Venen' uitgangspunt is.

Als boeren aan natuurbeheer willen doen, is het belangrijk dat zij daar bij hun verdere bedrijfsontwikkeling niet zelf de dupe van worden. Enkele gemeenten hebben hier negatieve ervaringen mee. Het afsluiten van convenanten tussen boeren en overheden kan hiervoor een oplossing zijn.

De gemeenten zien voordelen in de toepassing van 'ruimte voor ruimte' (sloop van stallen in combinatie met de bouw van een vervangende woning). Functiewijziging van vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen moet mogelijk zijn. Daarbij moeten er meer mogelijkheden zijn dan de huidige Handleiding Bestemmingsplannen Buitengebied geeft. Met deze verruiming voor economische dragers is het makkelijker de vitaliteit van het buitengebied in stand te houden. Aan de andere kant is het de vraag of 'ruimte voor ruimte' en functiewijziging altijd goed combineerbaar zijn met een aanduiding als landbouwkerngebied. De ontwikkeling van de landbouw kan hier misschien op termijn last van krijgen. Dit is een dilemma waarover het streekplan helderheid moet bieden. In gebieden waar de landbouw het moeilijk heeft, kunnen misschien andere grondeigendomsverhoudingen (bijvoorbeeld in de vorm van meer pachten) een oplossing bieden.

Ook 'rood voor groen' kan een impuls aan de kwaliteit van het buitengebied geven. Tegelijkertijd moet dit wel heel zorgvuldig gebeuren, passend bij het karakter van het gebied.

De gemeente De Ronde Venen pleit ervoor sommige intensief bebouwde linten in het nieuwe streekplan binnen de rode contour te laten vallen. Op deze manier kan op de meest eenvoudige wijze een kwaliteitsslag worden gemaakt.

Ruimte voor water

In het project De Venen zijn afspraken gemaakt over de waterhuishouding en ontwatering. De gemeenten in dit gebied benadrukken dat het voor het draagvlak voor de uitvoering noodzakelijk is dat deze plannen onverkort worden uitgevoerd. De ideeën die in het kader van de Stroomgebiedsvisie Amstelland worden ontwikkeld mogen dit niet in de weg staan.

Daarnaast blijkt dat het voor veel gemeenten niet duidelijk is wat de consequenties zijn van het nieuwe waterbeleid. De provincie geeft aan dat de ideeën worden ontwikkeld in het kader van het opstellen van de Stroomgebiedsvisie Amstelland. Deze ruimtelijke afwegingen voor de komende 10 jaar met betrekking tot water worden in het streekplan gemaakt.

Overige bovenlokale punten die kort aan de orde zijn geweest:

- infrastructuur en bereikbaarheid, met name Randstadspoor;
- ruimtelijke consequenties van de aanvliegeroutes van Schiphol.

Ten slotte

Er komt een tweede ronde met de gemeenten. De provincie heeft in de eerste ronde vooral geluisterd. In de tweede ronde presenteert de provincie de ontwerpnota 'Ruimtelijke keuzen op hoofdlijnen' en kunnen de gemeenten hierop reageren.

Impressie bijeenkomst nieuw streekplan provincie Utrecht streekplangebied zuid-oost Utrecht (20 februari 2002)

Aanwezigen:

Voorzitter: dhr. Papa (B&A Groep); *Amerongen:* dhr. Gerretsen; *Doorn:* dhr. Veldhuizen (wethouder), dhr. Vermaat; *Leersum:* dhr. Koudijs (wethouder), dhr. Nijssen; *Maarn:* dhr. De Bruin (wethouder); *Renswoude:* dhr. Wolleswinkel (wethouder), dhr. Jansen; *Rhenen:* dhr. Van den Berg (wethouder), dhr. Schoneveld; *Veenendaal:* dhr. Sanders (wethouder), dhr. Van Manen; *Wijk bij Duurstede:* dhr. Swillens (burgemeester), dhr. Hardijzer, dhr. Buteyn; *BRU:* dhr. De Lang; *Provincie Utrecht:* dhr. Streng (gedeputeerde), dhr. Van Bergen (gedeputeerde), dhr. Rademaker, dhr. Versloot, mv. Creemer, mv. Tuinman, mv. Van Dooremaal.

Het begin

Er wordt gestart met een toelichting van de kant van de provincie. Onder andere het proces rond het streekplan, de planning en de relatie met het Kaderwetgebied en de strategische gebiedsperspectieven komen aan de orde. Vervolgens geven de gemeentelijke vertegenwoordigers via een aantal statements aan welke onderwerpen zij voor hun gemeenten in het streekplan van belang vinden. Hierna volgt een discussie, waarvan een impressie wordt gegeven.

Positie zuidoost

Uit de discussie blijkt dat het idee over verstedelijking in het gebied divers is. Dat heeft voor een deel te maken met de fysieke (on)mogelijkheden: een groot deel van het gebied wordt bepaald door de Utrechtse Heuvelrug, het rivierenlandschap en het Langbroekerweteringgebied. En wat te denken van de infrastructuur in het gebied? Dit alles biedt de nodige beperkingen.

De oriëntatie van het gebied is ook van belang. Veenendaal zit in een samenwerkingsverband met Wageningen, Ede en Rhenen (het zg. WERV-gebied). De westelijke gemeenten zijn georiënteerd op Zeist/Driebergen. Renswoude is een Valleigemeente. Daardoor is er waarschijnlijk een geringe mate van gezamenlijk gevoel. Tegelijkertijd moet dit wel verder ontwikkeld worden. Wat bindt zuidoost? Regionale afstemming is van belang. Daartoe kan het strategisch gebiedsperspectief (SGP) Heuvelrug als onderlegger voor een deel van het gebied dienen.

Verstedelijkingsbeeld

De wat kleinere gemeenten zijn over het algemeen terughoudend met nieuwe verstedelijking. Zij verschillen wel van mening in hoeverre geringe uitbreiding de leefbaarheid en een evenwichtige leeftijdsopbouw positief beïnvloedt. Het besef is er dat je niet almaar kan doorgaan met een beetje uitbreiding. Sommige gemeenten zitten aan hun fysieke grens. Maarn vormt daarin een specifiek geval vanwege de ligging van infrastructuur in de gemeente. Ook kan water in de toekomst structurerend zijn, zoals het Binnenveld.

Een gemeente als Veenendaal heeft nog veel restcapaciteit en beraadt zich op haar positie. WERV gaat vastere vormen aannemen. Daarnaast kan Veenendaal een functie vervullen als opvanggemeente voor de gemeenten uit zuidoost, maar dat zal de provincie dan wel duidelijk moeten maken. Ook wordt een claim gevoeld vanuit Eemland (Valleistad).

Ook Wijk bij Duurstede kan wellicht een regionale opvangfunctie vervullen voor het gebied (met bijbehorend pakket infrastructuur).

Allen zijn het erover eens dat de verstedelijking gevat moet worden in flexibele contouren. Bewaken van hetzelfde saldo ('indeuken' en 'uitdeuken') vindt men daarbij belangrijk.

Een belangrijk argument voor flexibele contouren is kwaliteit binnen de rode contouren en het opvangen van (nieuwe) ontwikkelingen. Er moet ruimte zijn voor bijzondere situaties, zoals het verplaatsen van bedrijven, bijvoorbeeld in de vorm van een regionaal bedrijventerrein. Ook heb je ruimte nodig voor binnenstedelijke herstructurering, hetgeen bij sommige gemeenten leeft. Speciale

aandacht verdienen hele kleine kernen die in het huidige streekplan geen rode contour hebben. Daar mag dus niets. Men wil graag een contour voor deze kernen. Dit speelt vooral in Doorn. Binnen de contour moeten mogelijkheden zijn voor diverse groepen bewoners (diverse woonmilieus), zo is bijvoorbeeld het percentage koop-huur van belang. Voorkom Wassenaars. Naast contouren is de Huisvestingswet belangrijk. Vooral de kleinere gemeenten pleiten voor de mogelijkheid lokale bindingseisen te stellen. De provinciale intentie is (via de Visie Wonen) beperkte ruimte voor een bepaalde vorm van lokale binding toe te staan, de bewijslast ligt bij de gemeente. De discussie over gebiedsafbakening is te dominant. Het moet wel om de inhoud blijven gaan. De provincie moet wel oog hebben voor de samenhang met andere streekplandeelgebieden en andere provincies, maar ook voor ruimtelijke kwaliteit.

Landelijk gebied

De dynamiek van het platteland is hoog. Het platteland is niet van de agrariërs alleen. Een vitaal platteland is gebaat bij het soepeler omgaan met niet-agrarische functies in het buitengebied. Het betreft vooral een nieuwe bestemming voor vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen. Dit is een algeheel gevoel, eveneens als een hiermee samenhangend pleidooi voor een zowel territoriaal als functioneel verbreden van de ruimte voor ruimteregeling. Een maatstaf voor het toelaten van rode functies in het landelijk gebied zou het opwekken van niet meer verkeer dan de agrarische sector kunnen zijn.

Het ontwikkelen van landgoederen wordt met de nodige huiver ontvangen. Dit tast vaak de agrarische structuur aan. Hebben we bovendien onze handen al niet vol aan de ontwikkeling van de ecologische hoofdstructuur (EHS)? Wel is men van mening dat je rood nodig kunt hebben om groen te financieren. Het gaat daarbij echter vaak om stedelijk groen en minder om de EHS.

De instellingen vormen een verhaal apart, gezien de specifieke omstandigheden.

Een enkeling vindt de discussienota van de provincie te veel beredeneerd vanuit de groene claims.

Infrastructuur en bereikbaarheid

Dit wordt door de meeste ervaren als groot knelpunt in het gebied. De provinciale weg (N225) is overbelast. Er is veel sluipverkeer in het buitengebied. Dit leidt in de dorpen tot stagnatie en kapotgereden bermen en veel zwaar verkeer. De doorstroomfunctie van de N225 kan worden opgeheven, maar men is hierover verdeeld.

Iedere gemeente heeft het onderwerp vertaald naar eigen knelpunten en ideeën. Er zijn er, zoals Wijk bij Duurstede, die koppelen verstedelijkingsbehoefte aan nieuwe infrastructuur, in casu naar het westen toe. Ook is er wellicht een toekomst voor een multimodaal overslagpunt in dezelfde gemeente. Er is een nadrukkelijke koppeling tussen verstedelijking en infrastructuur.

Ten slotte

Aan het eind van de bijeenkomst, die als positief wordt ervaren door de aanwezigen, wordt geconcludeerd dat men nog niet uitgepraat is. Afgesproken wordt dat een extra sessie met Zuidoost wordt belegd eind maart/begin april, ambtelijk voorbereid.

Daarnaast komt er een tweede ronde met de gemeenten. De provincie heeft de eerste ronde vooral geluisterd. In de tweede ronde presenteert de provincie de ontwerpnota 'ruimtelijke keuzes op hoofdlijnen' en kunnen de gemeenten hierop reageren.

Impressie bijeenkomst nieuw streekplan provincie Utrecht – GLTO - 13 maart 2002

Aanwezigen

GLTO: dhr. A. van Dijk, dhr. H. Davelaar, dhr. J. Spiegelhaar, dhr. D. van Rozen, dhr. H. Veldhuizen;
Ministerie van LNV: mevr. C. la Chapelle; Provincie Utrecht: J.P. Lokker (gedeputeerde), J. Streng
(gedeputeerde), P. Rombouts (gedeputeerde), R. Jonge Poerink, E. Versloot

Het begin

De provincie start met een korte toelichting op het proces en de planning van het nieuwe streekplan. Vervolgens geeft de GLTO via een presentatie hun samenhangende visie weer op de landbouw in de provincie Utrecht. Hierbij passeren de belangrijkste landbouwsectoren de revue: de melkveehouderij, de intensieve veehouderij, opgaande teelten en de glastuinbouw. Daarnaast worden dwarsverbanden gelegd tussen de thema's en de vraagstelling in de Discussienota. In de daarop volgende gedachtewisseling, komen de volgende onderwerpen aan de orde:

Rol van de landbouw in de provincie Utrecht - groene diensten.

De agrarische sector is primair een economische sector. De landbouw is sterk afhankelijk van de ontwikkelingen op Europese- en wereldschaal. De sector moet de mogelijkheden krijgen hierop in te spelen. De basisdoelstelling van de landbouw is het leveren van goede en veilige landbouwproducten. In de visie van de GLTO is de landbouw pas daarna beheerder van de groene ruimte.

Schaalvergroting is essentieel om op langere termijn te kunnen overleven. Heel veel bedrijven zijn te klein of hebben geen opvolging. Dit betekent dat ook de komende 10 jaar 30% tot 40% van de bedrijven hun activiteiten zullen stoppen. De gronden van deze bedrijven zijn nodig voor de 'blijvers'.

Groene diensten leveren doorgaans maar een beperkte bijdrage aan het inkomen van een bedrijf. Bij groene diensten wordt bijvoorbeeld gedacht aan dagrecreatieve voorzieningen, bed & breakfast-gelegenheden en verkoop aan huis van streekproducten. Voor een succesvol beheer van de groene ruimte is het nodig dat de agrarische bedrijven economisch gezond zijn. Alleen vanuit die positie kunnen er voor langere tijd groene diensten worden geleverd. Er zijn ook bedrijven die onvoldoende toekomstperspectief of geen opvolger hebben en die als een soort 'stervensbegeleiding' groene diensten gaan leveren. Dit is echter over het algemeen slechts tijdelijk tot het moment dat het bedrijf met de agrarische poot stopt.

Ruimte voor ruimte / functiewijziging vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen

De GLTO ziet voordelen in 'ruimte voor ruimte'. De sloop van vrijkomende stallen levert landschappelijk winst op en voorkomt dat zich ongewenste functies in de stallen kunnen vestigen. Belangrijk is echter wel dat de vervangende woningbouw niet op de kavel, maar geconcentreerd op een verantwoorde plek bij een kern plaatsvindt. Woningen op de kavel kunnen immers op korte of lange termijn de ontwikkeling van de landbouw negatief beïnvloeden.

De GLTO vraagt de provincie in het streekplan terughoudend om te gaan met de mogelijkheden voor functiewijziging van vrijkomende stallen. Ook hier geldt de argumentatie dat sommige functies de ontwikkeling van de landbouw negatief kunnen beïnvloeden.

Landbouwkerngebieden, verwevingsgebieden en overgangsgebieden

In principe is de GLTO voorstander van een dergelijke indeling. De indeling sluit redelijk aan bij de ideeën zoals de GLTO die heeft over de agrarische hoofdstructuur. In de bijeenkomst blijkt wel dat de praktische vertaling van de driedeling lastig is. Het is voor de GLTO helder dat in de landbouwkerngebieden de agrarische functie zich onbelemmerd moet kunnen ontwikkelen. Nieuwe claims in het kader van bijvoorbeeld de EHS zouden hier niet aan de orde moeten zijn. Echter ook in de verwevingsgebieden moeten de omliggende bedrijven geen last hebben van nieuwe functies van gronden of gebouwen.

Glastuinbouw

De GLTO is bezig met het opstellen van een visie op de glastuinbouw in de provincie Utrecht. Deze visie is een bouwsteen voor het streekplan en zal op korte termijn beschikbaar zijn. De GLTO vraagt de provincie in het streekplan twee concentratiegebieden aan te wijzen: de Harmelerwaard en een deel van de polder De derde bedijking in De Ronde Venen. Beiden kennen nu al een concentratie van glas.

In de Harmelerwaard zijn 7 bedrijven neergestreken die moesten verkassen uit Leidsche Rijn. Hier zou echter nog ruimte moeten zijn voor andere bedrijven. De GLTO pleit ervoor ook solitaire bedrijven buiten deze gebieden de ruimte te geven voor verdere ontwikkeling (tot bijvoorbeeld 10 ha per bedrijf). Als een solitair bedrijf om welke reden dan ook geen ontwikkelingsmogelijkheden heeft en dit bedrijf toch door wil gaan, moet verplaatsing naar een concentratiegebied mogelijk zijn. Hiervoor moet geld beschikbaar zijn, eventueel met behulp van 'ruimte voor ruimte'. De GLTO verwacht dat circa 50% van de eventueel te verplaatsen bedrijven naar een concentratiegebied in de provincie Utrecht wil verhuizen.

De GLTO stelt voor het vervolgoverleg over glastuinbouwlocaties te voeren aan de hand van de visie die binnenkort verschijnt.

Ruimte voor water

In de ogen van de GLTO vertoont de aandacht voor water kenmerken van een hype. Zij pleit voor grote zorgvuldigheid bij het uitwerken van het waterbeleid. Zij is beducht voor de zogenaamde 'fuikmethodiek' (korte omschrijving, Dries) In ieder geval moet het beleid duidelijk zijn voor de landbouw en moeten er goede schadevergoedingen zijn als de te nemen maatregelen overlast geven voor de landbouw.

Het vervolg

Volgens de planning zullen GS op 14 mei een voorlopig standpunt innemen over de nota 'Ruimtelijke keuzes op hoofdlijnen'. PS zullen de nota op 17 juni vaststellen. In de tussentijd zal de nota in een gecombineerde vergadering van PPC en PCLG aan de orde komen. Daarvoor zal er op ambtelijk niveau nog nader contact zijn tussen GLTO en provincie.

Impressie bijeenkomst nieuw streekplan provincie Utrecht - recreatie- en toerismeorganisaties - 14 maart 2002

Aanwezig:

UBT: dhr. T. Crepin; Koninklijke Horeca Nederland: mevr. T. Bestebreurtje, mevr. H. van Engelen; Recron: mevr. I. Kok; Recreatieschappen: dhr. R. Campman, Vereniging Vallei en Boerderij: mevr. C. van Ginkel, dhr. A. Berg; Ministerie van LNV: dhr. B. Walgemoed; Provincie Utrecht: dhr. J. van Bergen (gedeputeerde), dhr. D. Kok (gedeputeerde), dhr. P. Laban, dhr. E. Versloot

Na een korte toelichting van de provincie over het proces en planning van het streekplan, komen onder meer de volgende punten aan de orde:

Groen in en om de stad

De recreatieschappen constateren dat er een groot tekort is aan recreatieve mogelijkheden bij de grote steden. Voor het stadsgewest Amersfoort zijn plannen in de maak voor een forse uitbreiding van het recreatieve groen. Voor het stadsgewest Utrecht zijn er weliswaar veel plannen (waarvan een groot deel in uitvoering), maar ook als deze allemaal uitgevoerd zijn is er nog een tekort. Naar mening van de recreatieschappen moet het ambitieniveau dan ook omhoog. Een groen uitloopegebied is immers voor een goede leefomgeving van de bewoners van het stedelijk gebied onmisbaar. Dit betekent dat ook in de periode 2005-2015 er extra groen aan de bestaande plannen voor het Noorderpark, Groenraven-Oost en Utrecht-west worden toegevoegd. Dit is een verschil met de provinciale inzet in de Discussienota. Hierin zegt de provincie in de streekplanperiode voor het stadsgewest Utrecht de inspanningen te richten op het uitvoeren van de bestaande plannen.

Hoge grondprijzen, geringe grondmobiliteit en het vraagstuk hoe de kosten voor het beheer en onderhoud moeten worden gedekt bemoeilijken een snelle realisatie van de groenplannen. Enkele organisaties vragen de provincie om een actiever grondbeleid, inclusief mogelijkheden voor onteigening, te gaan voeren. In ieder geval moeten de ontwikkelingen van nieuwe uitbreidingslocaties automatisch gekoppeld zijn aan de aanleg van nieuw recreatief groen.

Heuvelrug, Hollandse Waterlinie en Grebbelinie

Wat maakt Utrecht zo bijzonder? In feite is Utrecht met haar grote verscheidenheid aan steden, dorpen en landschappen, Nederland in het klein. Dat maakt Utrecht aantrekkelijk voor recreanten en toeristen. Daarnaast springen enkele gebieden in het oog vanwege hoge waarden en potenties: de Heuvelrug, Hollandse Waterlinie en Grebbelinie.

De sector constateert dat de Heuvelrug weliswaar veel dagrecreatieve mogelijkheden biedt, maar er tegelijkertijd nauwelijks mogelijkheden zijn voor overnachtingen. Het is een uitdaging voor het streekplan om ook op de Heuvelrug meer mogelijkheden te bieden, zonder de waarden van natuur en landschap aan te tasten.

De recreatieve en toeristische potentie van de Hollandse Waterlinie en Grebbelinie wordt nu onderzocht en zal verder worden ontwikkeld. Ook hier zullen er in ieder geval meer mogelijkheden moeten komen om te overnachten..

Plattelandstoerisme

Utrecht heeft vanwege de uiteenlopende landschapstypen veel potentie voor plattelandstoerisme. Daarbij gaat het om verschillende vormen zoals kamperen op de boerderij, campings, horecagelegenheden en logies. Deze vormen zijn niet concurrerend maar aanvullend ten opzichte van elkaar. Tijdens het gesprek komt naar voren dat de verschillende organisaties op het gebied van recreatie en toerisme naar hun eigen mening nog te weinig samenwerken, waardoor de kansen nog niet ten volle worden benut.

De organisaties geven aan dat het beleid voor de ruimtelijke ordening, op basis van de huidige regelgeving, soms erg belemmerend werkt bij het benutten van de mogelijkheden. Een voorbeeld is een boerderij met gelegenheid tot 'kamperen op de boerderij' (maximaal 15 plaatsen) niet mag uitgroeien tot een 'natuurcamping' (40 plaatsen).

Naar mening van de sector ligt in het landelijk gebied teveel de nadruk op alleen maar beschermen en behouden van wat er nu is. Dit leidt tot verstarring. Er moet ruimte zijn om op nieuwe mogelijkheden in te spelen. Tegelijkertijd moeten de belangrijke kwaliteiten wel in stand blijven, want zonder die kwaliteiten heeft de toeristisch-recreatieve sector geen toekomst. Dit vraagt volgens de organisaties om een samenhangende visie op het buitengebied in het streekplan.

Impressie bijeenkomst nieuw streekplan provincie Utrecht – natuur- en milieuorganisaties - 21 maart 2002

Aanwezig:

NME Utrecht: A. Adema; Landschapsbeheer Utrecht: F. ter Maten; Het Utrechts Landschap: H. Lugtmeijer; NMU: J. Hogenboom, N. Salm; SBB: M. van Egmond; Ver. Natuurmonumenten: J. van Rijn van Alkemade; Ministerie van LNV: N. de Snoo; Provincie Utrecht: J. Streng (gedeputeerde), J.P. Lokker (gedeputeerde), P. Rombouts (gedeputeerde), J. Jorritsma, F. Bles, E. Versloot

Het begin

De provincie geeft een korte toelichting op het proces en de planning van het nieuwe streekplan. Het streekplan heeft betrekking op de gehele provincie. Met het BRU is afgesproken dat zij de inbreng van de 10 gemeenten die in de toekomst ook tot het BRU zullen behoren, richting streekplan zullen coördineren. Vervolgens geven de samenwerkende natuur- en milieuorganisaties een presentatie over hun visie op de ruimtelijke ontwikkelingen tot 2025. In de presentatie komen vijf speerpunten naar voren: samenhangend stelsel van natuurgebieden, complexe gradiëntreeksen, kwaliteit landelijk gebied, groen in en om de stad en cultureel erfgoed. Tevens worden voorstellen gedaan voor een samenhangend pakket van instrumenten om deze doelen te realiseren. Een en ander is uitgewerkt in een fraai vormgegeven krant, die in de bijeenkomst wordt uitgereikt. In de gedachtewisseling die daarop volgt, komen de volgende onderwerpen aan de orde.

Intensief ruimtegebruik bij bedrijventerreinen

De natuur- en milieuorganisaties (nm-organisaties) en de Kamers van Koophandel hebben een gezamenlijk overleg gestart over het intensiever gebruik van bedrijventerreinen. Zowel voor bestaande als nieuwe terreinen doen zich goede mogelijkheden voor, die veelal onbenut blijven. Het is nodig hier in het nieuwe ruimtelijk beleid goed op in te spelen. Ze vragen de provincie onder meer een 'stimuleringssteam' in het leven te roepen. Hierin zitten deskundigen van diverse achtergronden om het intensievere gebruik daadwerkelijk van de grond te krijgen. Bij nieuwe bedrijventerreinen moeten de regels strenger, om bedrijven ook daadwerkelijk te stimuleren onder de grond en in de hoogte te bouwen. KvK en nm-organisaties willen hun stimuleringsprogramma graag nog eens nader toelichten.

Verdichting in bestaand stedelijk gebied en Rijnenburg

In het ruimtelijk beeld van de nm-organisaties is geen uitbreiding van het stedelijk gebied opgenomen. De achterliggende gedachte hierbij is dat inbreiding nog veel mogelijkheden biedt en een overloop naar gebieden waar nog ruimte is (zoals Flevoland) de voorkeur geniet boven uitbreidingen in de provincie Utrecht.

Provincie en nm-organisaties constateren gezamenlijk dat inbreiding een ingewikkeld vraagstuk is. Er is een aantal praktijkproblemen zoals, hoge kosten, lange en complexe procedures, maatschappelijke weerstand, veel particulier eigendom, vervuilde terreinen, enz. Hierover is, al dan niet in de vorm van een workshop, een verdiepingsslag nodig.

Naar aanleiding van een vraag bevestigt de provincie dat Rijnenburg waarschijnlijk in het nieuwe streekplan als verstedelijkingslocatie zal worden vastgelegd. De organisaties vragen daarbij aandacht voor 4 punten:

- stedenbouwkundige aansluiting van Rijnenburg op de rest van Utrecht;
- infrastructurele ontsluiting;
- de wateropgave;
- aansluiting op het omliggende landelijk gebied.

Gezien deze 4 punten vragen de nm-organisaties om een zorgvuldige afweging van Rijnenburg. Zij dringen er bij de provincie op aan dat als aan een van deze voorwaarden niet kan worden voldaan, er ruimte moet zijn om eventueel toch van deze locatie af te zien.

Groene werklandschappen en instellingen

Met betrekking tot de werklandschappen is samengewerkt met de Kamers van Koophandel. Bij de praktische uitwerking en de consequenties voor de groene en rode contouren zit men nog niet op één lijn. Voor de nm-organisaties zijn de groene werklandschappen en instellingen een samenhangend vraagstuk. Bij dit vraagstuk staat de kwaliteitswinst voorop. Het is daarbij niet perse nodig dat er minder rood komt op de Heuvelrug, maar wel dat dit rood via een herschikking van functies op verantwoorde locaties ligt en de Heuvelrug als ecologische en landschappelijke eenheid beter kan functioneren. De provincie onderschrijft dit en geeft aan dat hiervoor maatwerk noodzakelijk is. Het is belangrijk dat ook het Ministerie van VROM hiervoor bij haar interpretatie van de Vijfde nota ruimte biedt.

Robuuste ecologische verbindingzones en nieuwe wateropgave

De nm-organisaties wijzen op het belang van de robuuste verbindingzones voor de natuurwaarden. Voor de robuuste verbindingen Heuvelrug, Veluwe en Natte As zal het streekplan de ruimte moeten bieden. Ook voor het ministerie van LNV heeft deze verbinding hoge prioriteit.

Ook is een koppeling met het nieuwe waterbeleid nodig, bijvoorbeeld in de veenweidegebieden. De provincie onderkent dit, maar attendeert tegelijkertijd op de afspraken die in het plan De Venen zijn gemaakt. Wellicht moet één en ander in de tijd worden gefaseerd, ervan uitgaande dat uitvoering van de bestaande afspraken geen blokkades vormen voor het eindbeeld. De nm-organisaties dringen erop aan te zoeken naar nieuwe instrumenten (bijvoorbeeld vergoedingen voor groene diensten, water-, natuur- en landschapsbeheer), waarmee een nieuwe ronde peilaanpassingen overbodig kan worden en versneld invulling kan worden gegeven aan beleid gericht op een duurzaam behoud van het veenweidegebied.

Rol van de landbouw

Naar mening van de nm-organisaties zullen de agrariërs meer 'plattelandsondernemers' worden. Voor steeds meer agrariërs biedt de huidige wijze van productie geen perspectief en is er aanvulling op het inkomen nodig. Voor een deel komt dit uit de markt zelf (b.v. huisverkoop, recreatieve voorzieningen). In gebieden waar de landbouw onder druk staat maar waar zij wel nodig is voor de instandhouding van waardevolle cultuurlandschappen, zijn gerichte vergoedingen voor de agrarische sector noodzakelijk.

Groene Hoofdstructuur

De nm-organisaties hebben samen met de GLTO een aanzet uitgewerkt voor een groene hoofdstructuur voor de provincie. Er is een zonering uitgewerkt voor onderdelen van die GHS: de Agrarische hoofdstructuur, verwevingsgebieden (waaronder gebieden met grote cultuurhistorische waarden) en gebieden waarin de natuur voorop staat. In nader ambtelijk overleg zal hierover worden door gesproken.

Ruimte voor ruimte / rood voor groen

De nm-organisaties zien kansen voor ruimte voor ruimte en rood voor groen, bijvoorbeeld in de Gelderse Vallei. Hiervoor is echter geen algemeen stramien te geven. Gezien de grote verschillen tussen de diverse landschapstypen, moet dit per deelgebied verbijzonderd worden.

Stichtse Lustwarande

De Hollandse Waterlinie en Grebbelinie staan inmiddels hoog op de provinciale agenda. De nm-organisaties vragen ook aandacht voor de cultuurhistorisch waardevolle Stichtse Lustwarande.

Impressie bijeenkomst nieuw streekplan provincie Utrecht - waterschappen 28 maart 2002

Aanwezig:

HDSR: D. Vergunst (Dijkgraaf), M. Holtman; AGV: J. van der Vliet (Dijkgraaf), R. Kroeze; Vallei en Eem: K. van de Langemheem (Dijkgraaf), H. Nobbe; Ministerie van LNV: H. Lammers; provincie Utrecht: A. Kamp (gedeputeerde), J. Streng (gedeputeerde), T. Talker, H. Mankor, J. van de Stoep, E. Versloot

Het begin

De provincie geeft een korte toelichting op het proces en de planning van het streekplan. In de gedachtewisseling die daarop volgt, komen de volgende onderwerpen aan de orde:

Ruimte voor water

De waterschappen zijn blij met de prominente rol die water inneemt in de nota 'Op weg naar een nieuw streekplan'. In de komende periode zal het vooral aankomen op de uitwerking ervan, waarbij de waterschappen een rol zien weggelegd voor de lagenbenadering. De uitwerking van de wateropgave zal voor west-Utrecht anders zijn dan voor oost-Utrecht. In oost-Utrecht zijn het reliëf en bijbehorende bekenstelsel bepalend. Voor de waterschappen is meervoudig ruimtegebruik noodzakelijk om de waterdoelstellingen te realiseren. Zij verwachten dat het streekplan hier stevig op inzet.

In gebieden waar de veiligheid een rol speelt, zoals bij het Eemmeer en langs Lek/Nederrijn, zijn geen compromissen mogelijk. Dit ligt bij de economische schade, zoals het tijdelijk onderlopen van bepaalde gebieden, genuanceerder en juist hierover moet de provincie in het streekplan heldere keuzes maken. De waterschappen vragen de provincie concrete bergingsgebieden vast te leggen, zoals bijvoorbeeld het Binnenveld en langs de Barneveldsche beek bij Leusden.

Daarnaast vragen de waterschappen of het in het streekplan mogelijk is bepaalde gebieden die nodig zijn voor waterberging of andere waterdoeleinden, te vrijwaren van bepaalde ruimtelijke ontwikkelingen. Hierbij wordt vooral gedacht aan extra bebouwing. Ook is een goede verankering van de watertoets gewenst.

De provincie geeft aan dat in de nota 'Ruimtelijke keuzes op hoofdlijnen' de benadering van de wateropgave goed zal worden vastgelegd. Dit zal vervolgens verder in het streekplan zelf worden uitgewerkt. Om concreter te kunnen zijn bij het vastleggen van bergingsgebieden in het streekplan is het een goede waterhuishoudkundige onderbouwing en voldoende financiële middelen voor realisatie heel belangrijk. Daarom zijn de stroomgebiedvisies Amstelland en Vallei en Eem ook zo belangrijk. Het opnemen van vrijwaringzones (wellicht op een kaart die een doorkijk biedt voor de periode na 2015) is in principe mogelijk, maar vanwege de planologische consequenties die hieraan verbonden zijn, is ook hiervoor een goede onderbouwing nodig.

Water in het veenweidegebied

De nieuwe benadering van water en de wijze waarop de veenweiden aan de orde komen in SGR II, zullen grote consequenties hebben. Vanwege grote peilverschillen en oxidatie van het veen wordt het steeds moeilijker een goede waterhouding te realiseren. De waterschappen zien hierbij grote spanningen met de afspraken die in het plan De Venen zijn gemaakt. Het is op dit moment ook voor de waterschappen nog niet duidelijk welke toekomst de landbouw uit het oogpunt van water in de veenweidegebieden heeft. Dit vraagstuk zal verder worden uitgewerkt in de stroomgebiedvisie Amstelland. Het is wel duidelijk dat als de samenleving vindt dat het open veenweidegebied gehandhaafd moet worden, vergoedingen noodzakelijk zijn voor de moeilijke productieomstandigheden. Of en zo ja welke vorm van landbouw hierbij past is op dit moment nog niet geheel duidelijk. Dit zal in de stroomgebiedvisie Amstelland nader worden uitgewerkt.

De waterschappen vragen de provincie zich in het streekplan duidelijk uit te spreken over de ontwikkelingsmogelijkheden van de landbouw in het veenweidegebied.

Rood voor blauw en meervoudig ruimtegebruik

De nieuwe wateropgave zal veel geld kunnen kosten. De waterschappen zijn van mening dat daarbij ook creatieve financiële bronnen moeten worden aangesproken. Door koppeling met andere functies kunnen de kosten worden gedrukt en inkomsten worden verhoogd. Een ander type oplossing is 'Rood voor blauw'. Hierbij worden extra huizen gebouwd en de inkomsten die hiermee gemoeid zijn worden ingezet om de wateropgave in het betreffende gebied te realiseren. Dit zou een goede mogelijkheid zijn in de veenweidegebieden de landbouw in de benen te houden. In dit geval zouden de extra woningen naar mening van de waterschappen in de aanwezige bebouwingslinten kunnen worden gebouwd.

Ruimte voor bagger

Bagger die niet aan de normen voldoet om direct over het land te worden verspreid, moet tijdelijk worden opgeslagen. Bij lichte vervuiling wordt de bagger tijdelijk zo dicht mogelijk bij de herkomst opgeslagen. Dit zijn kleine terreinen die op het niveau van bestemmingsplannen en niet op het niveau van een streekplan worden geregeld. Bij grote locaties voor zwaarder vervuild slib ligt dit anders. De provincie vraagt de waterschappen tijdig aan te geven of een extra locatie hiervoor in de streekplanperiode nodig is.

Ten slotte

De waterschappen vragen of het mogelijk is dat ook zij in de tweede helft van mei over de conceptnota Ruimtelijk keuzes op hoofdlijnen kunnen overleggen met de provincie. De provincie zegt toe na te gaan of dit inpasbaar is in het tijdpad.

Impressie publieksdebat 'Praten over ruimte' **West-Utrecht d.d. 9 april 2002**

Discussie over de ruimtelijke ontwikkeling in de provincie Utrecht. Georganiseerd door de Provincie Utrecht in het kader van de ontwikkeling van het nieuwe Streekplan 2005 – 2015.

Gebied: Abcoude, Breukelen, Loenen, Lopik, Montfoort, Oudewater, De Ronde Venen en Woerden

Doel publieksdebat

Een Streekplan geeft in hoofdlijnen het ruimtelijk beleid weer. Of anders gezegd: Waar gaan we bouwen? Waar beschermen we de natuur? Waar willen we recreëren? Waar worden mogelijk wegen aangelegd? In het Streekplan worden de verschillende ruimtelijke functies afgewogen en keuzes bepaald. Het huidige Streekplan loopt tot 2005. Daarom is de provincie Utrecht nu bezig met de ontwikkeling van een nieuw Streekplan (2005 – 2015). Het nieuwe Streekplan komt op interactieve wijze tot stand. Er wordt nauw samengewerkt met gemeenten en maatschappelijke organisaties. Ook wil de provincie het gesprek aangaan met de inwoners van de provincie Utrecht. Het gaat tenslotte om onze leefomgeving! Een debat zorgt ervoor dat de Provincie Utrecht weet wat er leeft onder de inwoners. Dit is zowel informatief alsook zeer inspirerend.

Het debat

Na het welkomstwoord van Jan Streng, gedeputeerde ruimtelijke ontwikkeling, begon René Schepers (discussieleider) het debat met de vraag wat mensen van de provincie Utrecht vinden. Mooi of niet mooi? De reacties waren over het algemeen positief. De provincie Utrecht is een mooie provincie met een afwisselend landschap, wel voller geworden, maar nog altijd voldoende ruimte. In sommige gevallen komt de natuur onvoldoende aan bod. De overheid zou meer principieel moeten kiezen voor ruimte voor natuur.

Ook kwam de landbouw ter sprake. De landbouwer wordt steeds meer natuurbeheerder, maar is boven alles toch voedselproducent. De landbouw legt een grote ruimteclaim. In hoeverre is het mogelijk meerdere functies toe te kennen? Ook op bijvoorbeeld recreatief gebied. En wil de landbouwer dat er een wandelpad over zijn land wordt aangelegd? Een andere vraag is: In hoeverre kunnen we de landbouw het beheer van natuur en landschap toevertrouwen als het agrarisch gebruik steeds intensiever wordt? En willen wij als samenleving de boeren betalen voor het beheer van natuur en landschap?

Hoe zit het met de ruimte die vrijkomt in de buitengebieden, omdat boeren ermee stoppen. Wat overblijft zijn lege stallen. Toch ook niet fraai. Beperkte woningbouw kan het buitengebied mooi houden.

En hoe zit het met woningbouw? Moet het weidegebied op slot? Of kiezen we voor beperkte groei, zodat de nu opgroeiende kinderen in hun eigen dorp kunnen blijven wonen waar ze opgegroeid zijn. En willen die kinderen dat? We hebben het over keuzevrijheid. De keuze om daar te wonen en te werken waar men dat zelf wil. En wat te denken van vooral inbreiden. Sportvelden en groen naar de buitenranden en daarvoor in de plaats huizen bouwen. Is dat de oplossing? Nadeel daarvan is dat het allemaal wel erg vol wordt gebouwd. Men wil toch ook ruimte om zich heen. Dan toch maar bouwen aan de buitenranden? Dit gaat ten kosten van stukken groen.

Over bedrijventerreinen was ook nog wel het één en ander te melden. Er moet ruimte zijn voor bedrijvigheid, want dat is goed voor de werkgelegenheid. Wel is het belangrijke de huidige bedrijventerreinen een flink impuls te geven. Het is vreemd, dat er bedrijventerreinen zijn met panden die leeg staan en dat er vervolgens een nieuw terrein gebouwd wordt. En ook niet meer elke gemeente zijn eigen bedrijventerrein. Het is beter regionaal te clusteren. Aan de andere kant bedrijventerreinen die dicht bij de woonplaats liggen, betekent minder drukte op de wegen.

En ook dat is een lastig punt. Meer aandacht voor het openbaar vervoer. Is het niet raar dat elke dag hele stromen op gang komen en dan ook nog tegelijkertijd? Waarom niet werken en wonen in dezelfde plaats? Maar daar kom je weer bij het punt van de keuzevrijheid. Dan toch maar de wegen verbreden? Een paar rijbanen erbij? Of is dit geen oplossing, want het verkeer blijft maar toenemen. En dan nog het probleem van het sluipverkeer. Als de snelwegen dichtslibben, zoeken mensen andere wegen om hun doel te bereiken.

De goede opkomst maakte een pittige discussie over al deze punten mogelijk. Centrale vraag was: Waar kiezen we voor? Meer ruimte voor natuur en minder ruimte voor landbouw? Meer ruimte voor huizen in het Groene Hart? Meer ruimte voor villa's op het platteland? Of juist niet? Ook ontstond begrip voor de lastige keuzes waar een provincie zich voor gesteld ziet. Want kiezen we voor ruimte voor meer huizen, dan gaat dat ten koste van eventuele andere functies die je aan een gebied kunt toekennen. De meningen waren dan ook zeer divers. Kortom, het (her)inrichten van een provincie is nog niet zo'n eenvoudige zaak.

Ik wil ...

Als laatste kreeg iedereen de gelegenheid om nog heel kort een wens of een vraag uit te spreken richting de Provincie Utrecht. Hieronder een korte opsomming.

Ik wil ...

- ① meer voorrang voor openbaar vervoer en fietsers
- ① wonen en werken bij elkaar
- ① wonen, werken en groen combineren
- ① gezonde landbouw
- ① geen bebouwing in de buitengebieden
- ① de rode contouren oprekken bij de kleine kernen
- ① ruimte voor glastuinbouw
- ① de Provincie Utrecht succes wensen om van deze warboel een goed streekplan te maken
- ① alle riolering saneren ten gunste van de waterkwaliteit
- ① dat de overheid meer gaat praten met de landbouw in plaats van over de landbouw
- ① een duidelijk streekplan, geen politiek gekonkel
- ① groene stroken behouden en nieuwe creëren
- ① het woonklimaat verbeteren in de steden en buitengebieden
- ① samen met de provincie goede en mooie plannen maken op het gebied van recreatie

Dank u wel!

Jan Streng bedankte aan het eind van het debat alle aanwezigen voor hun komst en hun goede inbreng. Hij vond het een boeiende avond en heeft met graagte kennis genomen van alle meningen.

Impressie publieksdebat 'Praten over ruimte' **Zuidoost-Utrecht d.d. 16 april 2002**

Discussie over de ruimtelijke ontwikkeling in de provincie Utrecht. Georganiseerd door de Provincie Utrecht in het kader van de ontwikkeling van het nieuwe Streekplan 2005 – 2015.

Gebied: Amerongen, Doorn, Leersum, Maarn, Renswoude, Rhenen, Veenendaal en Wijk bij Duurstede

Doel publieksdebat

Een Streekplan geeft in hoofdlijnen het ruimtelijk beleid weer. Of anders gezegd: Waar gaan we bouwen? Waar beschermen we de natuur? Waar willen we recreëren? Waar worden mogelijk wegen aangelegd? In het Streekplan worden de verschillende ruimtelijke functies afgewogen en keuzes bepaald. Het huidige Streekplan loopt tot 2005. Daarom is de provincie Utrecht nu bezig met de ontwikkeling van een nieuw Streekplan (2005 – 2015). Het nieuwe Streekplan komt op interactieve wijze tot stand. Er wordt nauw samengewerkt met gemeenten en maatschappelijke organisaties. Ook wil de provincie het gesprek aangaan met de inwoners van de provincie Utrecht. Het gaat tenslotte om onze leefomgeving! Een debat zorgt ervoor dat de Provincie Utrecht weet wat er leeft onder de inwoners. Dit is zowel informatief alsook zeer inspirerend.

Het debat

Jan Streng, gedeputeerde ruimtelijke ontwikkeling, werd vervangen door gedeputeerde Jan van Bergen. Hij heette de aanwezigen hartelijk welkom en stond nog even stil bij het vallen van het kabinet. Na het welkomstwoord, begon René Schepers (discussieleider) het debat met de vraag wat mensen van de provincie Utrecht vinden. Mooi of niet mooi? De provincie Utrecht is een mooie provincie, maar dat moet wel zo blijven. Met name de Utrechtse Heuvelrug is een prachtig gebied waar (helaas?) veel inwoners van volle steden komen recreëren. Deze vraag maakte al wel een hoop reacties los. Het is niet de bedoeling alles vol te bouwen. We moeten zuinig zijn op de groene ruimte. Anderzijds staat de leefbaarheid in de kleine kernen onder druk, omdat het aantal voorzieningen terugloopt. De centrale ligging van de provincie Utrecht heeft als consequentie dat de wegen overbelast zijn. Daarom moet de doorstroming op de snelwegen (m.n. A12) verbeterd worden, dat ontlast de provinciale wegen. Ook werd gezegd dat er weinig betaalbare woningen in dit gebied zijn.

Woningbouw is een onderwerp waar iedereen beelden bij heeft. Duidelijk is dat er gebouwd moet worden om aan de behoefte te kunnen voldoen. Wel vindt men dat de overheid hierin moet sturen, want als het al te vrijblijvend is, dan wordt alles volgebouwd. Naast inbreiden, zou vooral gebouwd moeten worden in de grote(re) plaatsen zoals Veenendaal, Zeist en Driebergen. Maar ook met inbreiden dient zorgvuldig te worden omgegaan, want groen in een woonomgeving is erg belangrijk. Ook wordt naar voren gebracht om de kleine kernen toch wat woningbouw toe te staan, zodat de kinderen in hun eigen woonplaats kunnen blijven wonen. Dit voorkomt wellicht ook vergrijzing. Niet iedereen denkt hier hetzelfde over. Het is geen vanzelfsprekend recht om in je eigen woonplaats te kunnen blijven wonen. Het ligt er trouwens ook aan waar je gaat werken. Dan kan het gunstiger zijn om ergens anders in Nederland te gaan wonen. Als storend wordt ervaren dat veel woningen verkocht worden aan mensen buiten de provincie. Vaak met een goed gevulde portemonnee. Er wordt gesuggereerd dat er voor 'eigen' mensen wordt gebouwd, maar in de praktijk lopen anderen er mee weg. Sommigen vinden dat 'bindingseisen' gesteld mogen worden aan nieuwe bewoners.

Het was in het begin al even genoemd, maar de provincie Utrecht heeft door de centrale ligging een hoop doorgaand verkeer te verstouwen. Als er op de snelweg (A12) een file staat, dan verlaten de automobilisten de snelweg en denderen over de provinciale en binnenwegen door de kleine kernen. De A12 verbreden naar zes banen zou een goede oplossing zijn, ook voor het milieu. Ook zouden mensen dichterbij hun werk moeten gaan wonen, ondersteund door fiscale maatregelen, zodat het onaantrekkelijk wordt om veel kilometers te maken. Ook kan gedacht worden aan spreiding van

pieken door meer variabele werktijden. Volgens anderen in het een volstrekte illusie om mensen op deze manier hiertoe te dwingen. De economie heeft zijn eigen wetten. Als overheid kun je wel enigszins sturen, door ruimte te creëren voor bedrijventerreinen, die centraal liggen. Goed bereikbaar via de weg, maar ook met het openbaar vervoer. Sowieso moet meer aandacht besteed worden aan het openbaar vervoer. Dit kan veel beter. Voorgesteld wordt het openbaar vervoer tijdens de spits gratis aan te bieden. Zou dit een oplossing zijn?

Na de pauze kwam de landbouw ter sprake. Als het over landbouw gaat lopen de emoties altijd hoog op. Volgens de agrariërs is dit gebied zo mooi dankzij de landbouw. Agrariërs moeten de ruimte krijgen om te groeien ondanks (Europese) regelgeving. Als ze stoppen komen er stallen vrij en dat trekt andere bedrijvigheid aan. Een enkeling pleit voor nieuwe landgoederen. Het is de vraag of je dat allemaal moet willen. Misschien zou er meer ruimte moeten zijn voor 'passende' landbouw, kleinschalig en biologisch. De verhoudingen zijn nu zoek. Er wordt zelfs gezegd dat er in de omgeving van Langbroek meer varkens dan mensen zijn. Kortom, voor- en tegenstanders. We hebben het hier over een kwetsbaar gebied. Teveel veroorzaakt verzuring op de randen van de Heuvelrug. Te weinig veroorzaakt een rommelig buitengebied. Landbouw is belangrijk voor de ruimtelijke kwaliteit, maar voor dit gebied moet toch meer gedacht worden aan hoogwaardige en duurzame landbouw. Zogenaamde bulklandbouw is toch meer iets voor het buitenland. En dan hebben we het nog niet eens gehad over de agrariër als natuurbeheerder. De maatschappij vindt dat dit moet, de vraag is alleen of burgers daaraan willen meebetalen. Echter, het hart van de boer ligt bij het boeren en niet bij natuurbeheer. Het blijft een lastige kwestie.

En hoe zit het met de recreatie in dit gebied? De Utrechtse Heuvelrug is al een nationaal park in oprichting. De Heuvelrug moet groen blijven. Ook moet de recreatie gestuurd worden door informatieborden, wandelpaden en daartussen stiltegebieden. Het is een gebied waar zorgvuldig mee moet worden omgegaan. Geen bebouwing toestaan. Er zijn wat geluiden van mensen die permanent wonen in recreatiewoningen. Uiteraard wil deze groep mensen hier blijven wonen. Anderen vinden dit echter onaantvaardbaar. Het is een aantasting van het gebied, dat toch al erg doorsneden wordt door snelwegen. Daar moeten faunapassages worden aangelegd voor grote zoogdieren.

Over bedrijventerreinen was ook nog wel het één en ander te melden. Er moet ruimte zijn voor bedrijvigheid, mits goed ontsloten. De bedrijventerreinen uit de jaren zestig moeten herzien worden, zodat ze weer goed benut kunnen worden. Nieuwe regionale bedrijventerreinen voor bedrijven die nu binnen kernen zitten hebben een ongewenste aanzuigende werking. Ook wordt gesteld dat als economische groei wordt nagestreefd, ook gekeken moet worden naar de kwaliteiten van het gebied. De kwaliteit van dit gebied is het groen. Dit zou vanuit economisch oogpunt beter benut moeten worden. Dus economische groei in recreatie. Dit standpunt wordt niet door iedereen gedeeld.

Ik wil ...

Als laatste kreeg iedereen de gelegenheid om nog heel kort een wens of een vraag uit te spreken richting de Provincie Utrecht. Hieronder een korte opsomming.

Ik wil ...

- ❶ een goede economische basis
- ❶ een goed streekplan
- ❶ dat het groen blijft
- ❶ niet zoveel campings
- ❶ minder prikkeldraad
- ❶ leefbaarheid
- ❶ bereikbaarheid
- ❶ strakke contouren rond stedelijke gebieden
- ❶ ruimte voor landbouw
- ❶ betere samenwerking tussen partijen met ogenschijnlijk tegenstrijdige belangen
- ❶ de landbouw overeind houden
- ❶ goed openbaar vervoer

- ❶ dat de Provincie Utrecht een aantal jaren niks doet
- ❶ dat er meer seniorenwoningen gebouwd worden, dan verlaat ik mijn recreatiewoning
- ❶ dat de permanente bewoning van recreatiewoningen gelegaliseerd worden
- ❶ niet dat er steeds van het streekplan afgeweken wordt
- ❶ een goede inrichting van het nationaal park i.o.

Dank u wel!

Jan van Bergen bedankte aan het eind van het debat alle aanwezigen voor hun komst en hun goede inbreng. Hij vond het een fantastische avond. Hij gaf aan dat het maken van een streekplan een worsteling is. Er zijn veel tegenstrijdige belangen. We zijn het er over eens dat het een mooi gebied is, maar dat is tegelijkertijd ook het probleem. De kracht is de groene ruimte. Betekent dat geen ruimte voor woningen? De wegen zitten vol. Meer wegen aanleggen? Nee, dat willen we niet. Wel de bestaande wegen aanpassen en we willen goed openbaar vervoer. Kortom, allemaal dilemma's. Half juni a.s. wordt door Provinciale Staten de nota 'Ruimtelijke keuzes op hoofdlijnen' vastgesteld. Deze nota vormt het fundament voor het ontwerp-streekplan. Dat er keuzes gemaakt worden betekent ook dat we het niet iedereen voor 100% naar de zin kunnen maken. Daarvoor zijn er teveel tegenstrijdige belangen.

Op verzoek wordt er nog een stemming gedaan over de avond zelf. Was het een goede avond, voldeed het aan de verwachtingen? Naast een klein aantal rode kaarten (slechte avond), staken veruit de meeste mensen een groene kaart op. We kunnen dus stellen dat het een goede avond was met een interessante discussie.

Impressie publieksdebat 'Praten over ruimte' **Stadsgewest Amersfoort d.d. 24 april 2002**

Discussie over de ruimtelijke ontwikkeling in de provincie Utrecht. Georganiseerd door de Provincie Utrecht in het kader van de ontwikkeling van het nieuwe Streekplan 2005 – 2015.

Gebied: Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Leusden, Soest en Woudenberg

Doel publieksdebat

Een Streekplan geeft in hoofdlijnen het ruimtelijk beleid weer. Of anders gezegd: Waar gaan we bouwen? Waar beschermen we de natuur? Waar willen we recreëren? Waar worden mogelijk wegen aangelegd? In het Streekplan worden de verschillende ruimtelijke functies afgewogen en keuzes bepaald. Het huidige Streekplan loopt tot 2005. Daarom is de provincie Utrecht nu bezig met de ontwikkeling van een nieuw Streekplan (2005 – 2015). Het nieuwe Streekplan komt op interactieve wijze tot stand. Er wordt nauw samengewerkt met gemeenten en maatschappelijke organisaties. Ook wil de provincie het gesprek aangaan met de inwoners van de provincie Utrecht. Het gaat tenslotte om onze leefomgeving! Een debat zorgt ervoor dat de Provincie Utrecht weet wat er leeft onder de inwoners. Dit is zowel informatief alsook zeer inspirerend.

Het debat

Jan Streng, gedeputeerde ruimtelijke ontwikkeling, heette alle aanwezigen van harte welkom. Na het welkomstwoord, begon René Schepers (discussieleider) het debat met de vraag wat mensen van de provincie Utrecht vinden. Mooi of niet mooi? De reacties zijn divers. Op zich een mooie provincie, maar niet alles is even mooi. Zo is niet iedereen blij met de huidige plannen voor dit gebied (Vathorst). Er wordt gevraagd om meer sturing door de provincie Utrecht, anderzijds is er ook weinig vertrouwen in zowel gemeenten als provincie. Vooral de verrommeling op het platteland is sommigen een doorn in het oog, anderen vinden dat de mensen die daar hun brood verdienen wel de ruimte voor hun activiteiten moeten krijgen. Ook wil men niet opgaan in de Randstad, maar een zogenaamd buffergebied blijven ten opzichte van de Randstad. Een gebied waar ruimte is en blijft voor groen en recreatie. Er wordt veel gebouwd, maar voor groen en recreatie is nu onvoldoende aandacht. We moeten zuinig zijn op dit gebied, versnippering voorkomen en oude cultuurlandschappen behouden. De kracht van de provincie Utrecht is de verscheidenheid. Het is belangrijk het huidige evenwicht tussen bedrijven, natuur, woningbouw, landbouw en voorzieningen te bewaren. De provincie Utrecht is een aantrekkelijke provincie om te wonen. Dat is een kwaliteit, maar tegelijkertijd schuilt hierin een gevaar. Het trekt veel mensen aan, waardoor de aantrekkelijkheid onder druk komt te staan. Uiteraard mag iedereen wonen waar hij/zij wil, maar er is wel behoefte aan verscheidenheid in woningbouw. Zo is er weinig woonruimte voor alleenstaande jongeren. En gemeenten zeggen te bouwen voor 'eigen' inwoners, maar in de praktijk wordt voor heel Nederland gebouwd om de exploitatie rond te krijgen. Keuzevrijheid is blijkbaar alleen weggelegd voor mensen met veel geld. De provincie Utrecht wordt weleens verweten geen duidelijke keuzes te maken. Gemeenten moeten zich aan die keuzes houden en ook intensiever bouwen (de hoogte in). Op de vraag of binnen of buiten de huidige grenzen van steden en dorpen gebouwd moet worden, gaat een aantal voor een compromis. Of anders gezegd: van allebei een beetje. Het groen binnen de steden een beetje behouden en ook een beetje bouwen buiten de randen. Anderen suggereren dat er is genoeg is gebouwd en al teveel groen is opgeofferd. Verhuis maar naar Flevoland, daar is nog voldoende ruimte. Op de VINEX-wijk Vathorst wordt niet al te positief gereageerd. De huizen staan dicht op elkaar gebouwd met weinig aandacht voor de ontsluiting. En iedereen een eigen tuintje, met Tuinman. Waarom niet ruimer van opzet, minder tuinen en een groot stadspark à la het Vondelpark aanleggen? Ook zou meer geïnvesteerd moeten worden in de grote steden en dan met name in de achterstandswijken, zodat deze weer leefbaar worden.

De discussie over wonen gaat over in een discussie over de infrastructuur. Willen we meer asfalt? Nee, in principe niet. Dit zou een tijdelijke oplossing zijn en het gaat ten koste van het groen. Verschillende oplossingen voor het fileprobleem worden genoemd. Zoals boven of onder de bestaande wegen extra

wegen aanleggen, het openbaar vervoer verbeteren (een goede tramverbinding), het openbaar vervoer gratis aanbieden, belastingvoordeel voor carpoolers, flexibeler werktijden, minder woningen en bedrijventerreinen bouwen, want dit remt de verkeerstoename en misschien toch wat extra asfalt bij de aansluitingen op de snelwegen. Ook wordt de gedachte geopperd een westelijke rondweg rond Amersfoort aan te leggen.

Tijdens elk debat is landbouw een belangrijk thema. Maar hoe belangrijk is het? Volgens de agrariërs is het landschap zo mooi dankzij de landbouw. Anderen beweren dat de intensieve landbouw het landschap juist aangetast hebben. De landbouw is economisch een sterke sector. De meeste agrariërs willen naast het boeren ook wel verbreden, maar dan samen met anderen om het economisch ook aantrekkelijk te houden. Een agrariër wil zich voornamelijk bezighouden met het boeren en voelt er niet altijd wat voor om zijn land ter beschikking te stellen aan allemaal wandelaars. Er moeten goede randvoorwaarden gecreëerd worden, zodat agrariërs én economisch én maatschappelijk verantwoord bezig kunnen zijn. De prijs van agrarische producten zou misschien omhoog moeten. Op zich heeft de provincie Utrecht een goed plan, waarin landbouwkerngebieden en verwevingsgebieden aangewezen worden. Wel is het vreemd dat de provincie verschillende plannen produceert. Zo zijn er natuurgebiedsplannen die haaks staan op andere plannen (zoals tussen Amersfoort en Soest). Dit veroorzaakt verwarring en schaadt het vertrouwen. Er zijn verschillende mogelijkheden het buitengebied leefbaar te houden. Zo is het mogelijk op nieuwe landgoederen en buitenplaatsen woon- en werkfuncties toe te voegen om zo de kwaliteit van het landelijk gebied te versterken. Het kan een oplossing zijn, maar niet iedereen heeft hier evenveel vertrouwen in. De kans is groot dat er veel groen wordt opgeofferd en dat er uiteindelijk een groot kantoorgebouw met veel parkeerplaatsen staat. Dan is er nauwelijks sprake van een win-win situatie. Onder zeer strakke voorwaarden zou bebouwing in de buitengebieden mogelijk moeten zijn om zo een rommelige aanblik in het buitengebied te voorkomen.

En is er voldoende ruimte voor recreatie? Sommigen vinden van wel, anderen vinden van niet. De recreatiegebieden die er zijn, zitten met name in de weekeinden propvol. Dit kan overigens ook liggen aan het feit dat men onvoldoende de moeite neemt wat verder weg te gaan. Het schijnt als je iets verder doorloopt ook heel rustig te kunnen zijn. Misschien moet er toch meer aandacht besteed worden aan recreatiemogelijkheden in de steden zelf. Dit voorkomt wellicht een hoop drukte in de weekeinden in de groene gebieden.

En hoe zit het met de bedrijvigheid? Blijven groeien of een halt toeroepen? Meer bedrijvigheid betekent meer mensen, meer verkeer, meer huizen en uiteraard minder groen. De economische groei zou meer aangepast moeten worden aan de behoefte. De overheid zou moeten sturen in het soort werkgelegenheid, en geen bulk-bedrijven moeten toestaan. Dit voorkomt allerlei bedrijventerreinen met lege panden; die terreinen moeten trouwens meer intensief worden gebruikt.

In de slotronde van het debat kon men zijn mening geven over de rol die de provincie Utrecht moet spelen bij het inrichten en omgaan van de ruimte. De meeste mensen vinden dat de provincie hierin een rol heeft, maar niet al te actief. Anderen verlangen juist wel een actieve rol. Meer sturing en vooral de burger in een vroeg stadium bij de plannenmakerij betrekken, en dan ook naar hen luisteren! Als slecht voorbeeld worden de SGP's (Strategische Gebiedsperspectieven) genoemd. Hierbij is de burger nauwelijks betrokken. Men vindt dat ondemocratisch. Het is goed dat er een streekplan wordt gemaakt. Dit voorkomt dat er op lokaal niveau van alles bekostofd wordt.

Ik wil ...

Elk debat wordt afgesloten met een zogenaamd 'ik wil-rondje'. Iedereen krijgt de gelegenheid om nog heel kort een wens of een vraag uit te spreken richting de Provincie Utrecht. Hieronder een korte opsomming.

Ik wil ...

- ❶ meer groen tegen de stad aan
- ❶ natuurbeheer betaald krijgen

- ❶ niet dat de provincie nog drukker wordt
- ❶ de natuurwaarden behouden
- ❶ dat er een rode grens getrokken wordt
- ❶ Eemnes mooi en klein houden
- ❶ dat de Provincie Utrecht blijft communiceren met burgers
- ❶ minder verkeersoverlast
- ❶ voorrang voor de landbouw in de buitengebieden
- ❶ dat de Provincie goed luistert naar de gemeenten
- ❶ meer groen voor rood
- ❶ dat de Provincie Utrecht keuzes maakt
- ❶ een agrarische hoofdstructuur
- ❶ landbouw mogelijk houden
- ❶ goed openbaar vervoer
- ❶ dat de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) wordt vastgelegd, zodat gemeenten zich daaraan houden
- ❶ goede communicatie tussen boeren, burgers en buitenlui

Dank u wel!

Jan Streng bedankte aan het eind van het debat alle aanwezigen voor hun komst en hun goede inbreng. Belangrijke punten waren: landbouw, agrarische hoofdstructuur, verbeteren van de bestaande steden en beperken van woningbouw. Hij vond het een goede discussie. Ook is het belangrijk om te weten wat de aanwezigen van het debat vonden. Na een stemming blijkt dat het debat grotendeels positief wordt gewaardeerd. Geconcludeerd kan worden dat in ieder geval keuzes gemaakt moeten worden. Daarvoor wordt de nota 'Ruimtelijke keuzes op hoofdlijnen' opgesteld en half juni door provinciale staten vastgesteld. Deze nota vormt het fundament voor het ontwerp-streekplan.